

συννοικῶν παρανόμως, συνήθως ἐπὶ γυναικὸς Ἄνδρ. Εὐβ. (Κονίστρ.) Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κρήτ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πάρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) κ. ἄ. : Ἀβλόγητη γυναῖκα Κρήτ. Τὴν ἔχει ἀβλόγητη (ἐνν. τὴν γυναῖκα) Ἄνδρ. Θήρ. Κονίστρ. Κρήτ. Μάν. κ. ἄ. || Ἄσμ.

Ποῖός εἶδε νύφ' ἀπὸ βραδὺν κί ἄστρο τὸ μεσημέρι ;
ποῖός εἶδε κόρ' ἀβλόγητη 'ς τοῦ πεθεροῦ νὰ μπαίνει ;

Λακων.

Φτύστε με καὶ ρουδῶστε με | καὶ ρουδωμένη πέστε με,
ποῦ 'ρθα 'ς τὸ σπίτι ἀβλόγητη | χωρὶς κονδάρο καὶ παπᾶ,
χωρὶς κάμμὰ δικολογιά

(ρουδῶνω = προσβάλλω, ἀτιμάζω. δικολογιά = συγγενεῖς)
Μάν. Συνών. ἀστεφανώτος.

Β) Μεταφ. 1) Ὁ καταναλισκόμενος ταχύτερον παρ' ὅ,τι ἐνόμιζέ τις, συνήθως ἐπὶ τροφίμων (κυρίως ὁ μὴ εὐλογημένος καὶ ἐντεῦθεν ταχέως ἐκλείπων) Πόντ. (Κερασ. Χαλδ. κ. ἄ.) : Ἄλας - βούτορον - ψωμὶν ἀνευλόετον (βούτορον = βούτυρον) Κερασ. Χαλδ. β) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἔχη περισσεύματα χρημάτων καὶ τροφῶν ἀφθονίαν, ὁ μόνις κατορθῶν νὰ ζῇ Κύπρ. 2) Ὁ μὴ παρέχων ὠφέλειαν, ἀνωφελὴς Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) : Ἀνευλόετον παιδίον Τραπ. Χαλδ. Ντ' ἀνευλόετος ἄνθρωπος εἶσαι ! (ντό = τί, πόσον) Τραπ. Χαλδ. Ἀνευλόετες ντ' ἐγένουσ'νε ! (ἀνευλόγητος ποῦ ἔγινες ! Ἐκ συμφύρ. δύο φρ., ἔ ἀνευλόετες ! καὶ ἀνευλόγητος ντ' ἐγένουσ'νε !) Κοτύωρ. β) Ἀνίκανος, ἀδέξιος, ἀνεπιτήδειος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Χαλδ. κ. ἄ.) : Ἀνευλόετος ἄρθεπος Κοτύωρ. Χαλδ. Παιδίον ἀνευλόετον Τραπ. Χαλδ.

ἀβλόγιαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀβλόγιαστοις Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βλογιαζώ.

Ὁ μὴ προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου εὐλογίας. Συνών. ἀβροάσωτος.

ἀβλογκᾶ ἢ, ἄγν. τόπ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ φυτὸν ράμνος ἢ καθαρτικὴ (rhamnus cathartica), θάμνος τοῦ γένους ράμνου, τῆς τάξεως τῶν βατραχιωδῶν (ranunculaceae), τῆς δημόδους οἰκογενείας τῶν ἀγκαθιῶν, παράγον σπέρματα βαφικὰ καὶ φαρμακευτικά. Συνών. λευκαγκαθῆ, σπυράκι. [*]

ἀβοήθητος ἐπίθ. Κρήτ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) κ. ἄ. — Λεξ. Λάουνδ. Περιδ. ἀβόγητος Εὐβ. (Κονίστρ. κ. ἄ.) ἀβοήθητε Τσακων. ἀβούθιστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀβοήθητος. Τὸ ἀβούθιστος κατ' ἀναλογ. τῶν εἰς -ιστος τῶν παραγομένων ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ.

Ὁ στερούμενος βοηθείας, ὁ μὴ ἔχων ὑποστήριξιν ἐνθ' ἄν. : Τὸν ἄφησα ἀβοήθητο τὸν καημένο ! (ἄνευ ὕλικης ἢ ἡθικῆς ὑποστηρίξεως) Ἀρκαδ. Ἀφήττε ἀβοήθητε τὸ θίλεισι (ἄφησε ἀβοήθητον τὸν φίλον του) Τσακων. Συνών. ἀβόγητος.

ἀβόγητος ἐπίθ. Λεξ. Λάουνδ. ἀβόγητος ΙΓρυπάρ. Σκαραβ. 120.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀβόγητος. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 21.

Ὁ στερούμενος βοηθείας, ὁ μὴ ἔχων βοηθόν, ἀβοήθητος ἐνθ' ἄν. : Ποίημ.

Καὶ χαρίσματα χαρίζει 'ς τὰ φτωχὰ της
καὶ 'ς τὸ βρέφος της τ' ἀβόγητο μέσ' 'ς τὴν κούνια
ἄλλο φόρεμα γὰ ὅταν θὰ μεγαλώσῃ

ΙΓρυπάρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀβοήθητος.

ἀβόι τό, Κεφαλλ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Σφαῖρα ἐλαστικὴ εὐχρηστος εἰς παιδιὰς : Παίζω τ' ἀβόι. Τὸν ἐπέταξε 'ς τὴν ἄκρῃ σὰν ἀβόι. || Φρ. Εἶναι σὰν ἀβόι (ἐπὶ τοῦ εἰτραφοῦς). Τὸν κυλᾶνε σὰν ἀβόι (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀβούλου, τὸν ὅποιον ἕκαστος μεταχειρίζεται ὅπως θέλει). Πβ. ἀβόριο.

ἀβόιστα ἐπίρρ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβόιστος.

Ἄνευ βοῆς, ἄνευ βοήθου, μετὰ σιγῆς : Φρ. παροιμ. Ἡ ἀρχοντὰ καὶ ὁ βῆχας δὲν περνοῦν ἀβόιστα (δὲν δύναται ν' ἀποκρυβῇ ὁ πλοῦτος καὶ ὁ βῆξ).

ἀβόιστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀβόητος Λεξ. Ἠπίτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βοίζω. Τὸ ἀβόητος ἐκ τοῦ βοῶ.

Ὁ ἄνευ βοῆς, ἄνευ βοήθου, σιγανός : Φρ. παροιμ. Ἀβόιστος γάμος δὲ γίνεται.

ἀβολα ἐπίρρ. σύνθη. ἄβουλα βόρ. ιδιῶμ. ἀνάβολα Βιθυν. Κύθηρ. Τσακων. κ. ἄ. ἀνάβουλα Ἡπ. (Ζαγόρ.) κ. ἄ. ἀνάβολα Ζάκ. Κεφαλλ. ἀνάβουλα Θράκ. (Αἰν.) Σάμ. ἀνέβολα Πελοπν. (Γύθ. Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβολος. Διὰ τοὺς μετὰ τοῦ ἀνα- ἀνε- τύπ. ἰδ. ἀ- στερητ. 1δ. Τὸ ἀνάβολα καὶ παρὰ Γερμ.

1) Οὐχὶ εὐθέτως, οὐχὶ κανονικῶς, ἀλλ' ἀδεξιῶς, κακῶς σύνθη. : Εἶναι ἀβολα τὸ σπῖτι (παράμερα, μακρὰν τῆς ὁδοῦ, δηλ. οἰκία, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ νὰ φθάσῃ τις πρέπει νὰ παρεκκλίνῃ τῆς συνήθους ὁδοῦ) σύνθη. Μοῦ εἶναι ἀβολα τὸ χωράφι Μῆλ. Μδοχίτι ἀνάβουλα Ζαγόρ. Θά σ' φαίνεται ἀβολα 'δῶ (ἦτοι οὐχὶ εὐχάριστος ἢ ἐνταῦθα διαμονή) Τῆν. Μοῦ ῥεχεται ἀνάβουλα Ζάκ. Ἀνάβουλα κάθουμι (δηλ. οὐχὶ ἀνέτως) Αἰν. Ἀνάβουλα ἄρχισα τὴ δ'λειά μ' αὐτόθ. Μοῦ ῥεχεται ἀνάβουλα Κύθηρ. 2) Οὐχὶ κατ' εὐχὴν, ἀλλ' ἀντιζόως σύνθη. : Μοῦ ῥεθανε ἀβολα τὰ πράματα σύνθη. ῥεθαν τὰ πράματα ἀνάβουλα Σάμ. || Φρ. Εἶναι ἀβολά τοι (δυσκολεύεται) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) Συνών. ἀβόλετα 2, ἀνάποδα, ἀντίθ. βολικά.

ἀβολᾶ ἢ, ἀβολία Κύθηρ. ἀβολᾶ Κρήτ. Κυκλ. (Σῦρ. κ. ἄ.) ἀβολᾶ Θήρ. Κρήτ. Παξ. ἀβολᾶ Ἡπ. ἀβολᾶ Ἰκαρ. ἀναβολᾶ Πελοπν. κ. ἄ. ἀναβολᾶ Ἡπ. ἀναβολᾶ Κεφαλλ. ἀναβολᾶ Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβολος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Τὸ ἀνα- βολᾶ καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἡ οὐχὶ κατ' εὐχὴν πρόοδος ὑποθέσεώς τινος, ἀντί- ξοος περιστάσις, ἀτυχία (εἰς τὴν σημασιολογικὴν ταύτην ἐξέλιξιν συνετέλεσε καὶ τὸ ἐπίρρ. ἀβολα, ὁ ἰδ.) Ἡπ. Κρήτ. Κυκλ. (Σῦρ. κ. ἄ.) : Ἡ δουλειὰ μοῦ ῥεθε με ἀβολᾶ Σῦρ. Μοῦ 'τυχε μὲ ἀβολᾶ Κρήτ. || Γνωμ.

Τοῦ κοριτικοῦ ἢ ἀδρασκειᾶ | τρεῖς χρόνους εἰν ἀναβολᾶ

(ἡ διασκελίσις εἴτε ὑπερπήδησις τινος γενομένη ὑπὸ παρθένου προξενεῖ κακόν, ὃ δὲ διασκελισθεὶς ἐπὶ τρία ὅλα ἔτη θά συναντᾷ πάντοτε ἀντιξόους περιστάσεις καὶ θά ἀποτυγχάνῃ εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις του. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,333) Πελοπν. Ἡ σημ. αὕτη καὶ παρὰ Βλάχ. καὶ Σομ. Συνών. ἀβολεσιᾶ 1, ἀναποδιά. β) Δυστυχία, συμφορὰ Ἡπ. Παξ. κ. ἀ.: Τὸν ἤρρηκε μεγάλη ἀβολεσιᾶ Παξ. Μ' εὔρηκε ἀβολεσιᾶ καὶ ἀβολώθηκα (ἐνόσησα βαρέως) αὐτόθ. || Φρ. Ἀσβουλέα του! (ἐπὶ τοῦ περιπεσόντος εἰς δυστυχίαν) Ἡπ. 2) Βαρεῖα ἀσθένεια Παξ. 3) Ζημία, καταστροφὴ Κρήτ.: Μπήκανε τὰ ὄζα 'ς τὸ χωράφι καὶ κάνανε ἀβολές. 4) Ἀτακτος καὶ παράλογος πρᾶξις Κεφαλλ.: Τί ἀναβολεσιᾶ πῆγες κ' ἔκανες!

ἀβολεσιᾶ ἡ, Κρήτ. Παξ. κ. ἀ. ἀνεβολεσιᾶ Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβόλετος. Πβ. ἀ- στερητ. 1 β.

1) Ἀτυχία, ἀντιξοὺς περιστάσεις Κρήτ.: Μοῦ 'ρθε μὲ ἀβολεσιᾶ. Συνών. ἀβολεσιᾶ 1, ἀναποδιά. β) Ἐμπόδιον, κώλυμα Παξ.: Δὲ μποροῦν νὰ παρθοῦνε, εἶναι ἀβολεσιᾶ 'ς τὴ μέση (ἤτοι κωλύονται νομικῶς νὰ συζευχθοῦν). 2) Δύσβατος τόπος Κρήτ.: Ἐκουράστηκα νὰ βγῶ τόση ἀβολεσιᾶ. Συνών. κακοτοπιᾶ.

ἀβολεσιάρικος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀβολεσιάρικος Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀβολεσιᾶ.

Ὁ κακῆς ποιότητος, πρόστυχος: Ἀβολεσιάρικο κρεῖας (κρεῖας ἀσθενοῦς ζώου ἢ πλαδαρὸν καὶ ἄπαχον). Συνών. ἄβολος Α 2.

ἀβόλετα ἐπίρρ. Κύπρ. κ. ἀ. ἀβόλιτα Ἡπ. ἀνεβόλετα Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβόλετος.

1) Ἀδύνατον ἄλλως, πάντως, ἀφεύκτως Ἡπ. Κύπρ. κ. ἀ.: Ἀβόλιτα θὰ π'γαίῃ Ἡπ. || Γνωμ.

Τὸν αἰ Μηνᾶ ἱμῆννοι, | τ' αἰ Φιλίππ' αὐτοῦ εἰμι,
τ'ς Παναγίᾳς ἀβόλιτα

(ἐπὶ τοῦ χειμῶνος, ὅστις ἐνσκήπτει συνήθως περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, κατὰ τὴν 11^{ην} τοῦ ὁποίου τελεῖται ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μηνᾶ, τὴν 14^{ην} τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου καὶ τὴν 21^{ην} τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας) Ἡπ. 2) Οὐχὶ κατ' εὐχὴν, ἀντιξόως Πελοπν. (Λακων.) Συνών. ἀβόλα 2, ἀνάποδα.

ἀβόλετος ἐπίθ. Βιθυν. Θράκ. (Γέν. Σαρεκκλ.) Καπ. (Σινασσ.) Κρήτ. Κύθηρ. Κύπρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) Πόντ. (Τραπ.) Σύμ. Χίος κ. ἀ. ἀβόλιτους Ἡπ. Θράκ. (Αἰν. κ. ἀ.) Μακεδ. (Καταφύγ. Σισάν.) ἀβούλετος Καπ. (Σινασσ.) Κύπρ. Νίσυρ. ἀβούλιτους Μακεδ. (Σιάτ. Σισάν.) ἀνηβόλετος Λεξ. Πιάν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. βολετός.

1) Ὁ μὴ δυνατός, ἀδύνατος, ἀπίθανος, ἀκατόρθωτος Βιθυν. Ἡπ. Θράκ. (Αἰν. Γέν. Σαρεκκλ. κ. ἀ.) Καπ. (Σινασσ.) Κρήτ. Κύθηρ. Κύπρ. Μακεδ. (Καταφύγ. Σιάτ. Σισάν.) Νίσυρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) Πόντ. (Τραπ.) Σύμ. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Πιάν.: Μὴν τό 'χης ἀβόλετο Κύθηρ. Ἀβόλετό 'ναι νὰ μὴν ἔρθη Κρήτ. Ἐν' ἀβόλετον νὰ 'ρηι πόψε Κύπρ. Τοῦτον εἶναι πρᾶμα ἀβόλιτον Ἡπ. Ἐστίαθεν ἀβόλετον νὰ ἀκούῃ με (ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ πεισθῇ εἰς ἐμὲ) Τραπ. Ὅτι ἄλλο θέλ'ς γύρεψέ μ' νὰ σὲ κάνω, αὐτὸ ἐν' ἀβόλετο νὰ σὲ τὸ κάνω

Γέν. Ἀβούλιτο εἶναι νὰ γέν' αὐτὸ τοῦ πρᾶμα Σιάτ. Ἀβούλιτον εἶναι νὰ σ' ἀφήσου νὰ πᾶς αὐτόθ. || Γνωμ.

Ἀβούλετό 'ναι νὰ γενῇ χοῖρον μαλλὶ μετὰξι,
τῶν ἀπανθρώπων τὰ παιδιὰ νὰ 'χουν τιμὴ καὶ τάξι

(ἐπὶ τοῦ δυσκόλως ἢ οὐδόλως ἀποβάλλοντος τὰς κακὰς ἢ ἀγενεῖς συνηθείας του) Νίσυρ. || Ἄσμ.

Νὰ κάμω τὰ πικρὰ γλυτὰ τῶν τ' ἄρκα νὰ μερώσω
τῶν βουλετῶν τ' ἀβούλετον γιὰ νὰ σᾶς ἰγλυτώσω

(ἄρκα=ἄγρια) Κύπρ. Συνών. φρ. τ' ἀδύνατα δυνατὰ θὰ κάνω. 2) Ὁ οὐχὶ εὐνοϊκός, ὁ ἐναντίος, ὁ δυσάρεστος καὶ δυσμενὴς Καπ. (Σινασσ.) Πελοπν. (Λακων. Μάν.) Σύμ. κ. ἀ.: Ἀβόλετος καιρὸς (ἐπὶ δυσαρέστου ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως) Σύμ. || Φρ. Ἀβόλα καὶ ἀβόλετα (ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια μᾶς δυσαρεστοῦν, διότι γίνονται παρὰ τὴν θέλησιν ἡμῶν) Λακων. Μάν. Συνών. ἄβολος Α 4.

ἀβόλεντος ἐπίθ. Ἀνδρ. Εὐβ. (Κονίστρ.) Κρήτ. Μύκ. Πελοπν. (Αἰγ. Τριφυλ. κ. ἀ.) Σύρ. Χίος κ. ἀ. ἀβόλιφτους Ἡπ. (Ἰωάνν.) Λέσβ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) κ. ἀ. ἀβόλενος Μύκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βολεύω. Τὸ ἀβόλενος ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστ.

1) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ βουλευθῇ, ἤτοι νὰ τακτοποιηθῇ, ἀνευτρέπιστος, ἀπεριποίητος, ἀτακτοποίητος Ἀνδρ. Εὐβ. (Κονίστρ.) Ἡπ. (Ἰωάνν.) Κρήτ. Λέσβ. Μύκ. Πελοπν. (Αἰγ. Τριφυλ. κ. ἀ.) Σύρ. Χίος κ. ἀ.: Σπίτι ἀβόλενο Κονίστρ. κ. ἀ. (Συνών. ἀσυγύριστος). Ἀβόλεντες ἔχει τοῖς δουλειές του Χίος Τὸ βόλεψες τὸ πρᾶμα; — Τὸ 'χω ἀβόλενο ἀκόμη Σύρ. Φουτιὰ ἀβόλιφ' Λέσβ. Ἀβόλενο νερὸ (ὑδωρ, τοῦ ὁποίου ὁ ὄχετος δὲν ἐκαθαρίσθη, ὥστε νὰ ρέῃ ἀκωλύτως) Ἀνδρ. Τ' ἀφῆσεν ἀβόλενο τὸ νερὸ τ' ἡσπασεν (ὑπερεξεχείλισε) αὐτόθ. Ἀβόλεντα ἔχει τὰ κορίτσια του (ἤτοι δὲν τὰ ἔχει ἀποκαταστήσει, δὲν τὰ ἔχει ὑπανδρεύσει) αὐτόθ. Εἶναι ἀβόλεντα τὰ παιδιὰ (δὲν ἐτακτοποιήθησαν εἰς τὰς ἐργασίας των) Μύκ. β) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χρησιμοποιηθῇ, δύσχρηστος Πελοπν. (Αἰγ.): Πρᾶμα ἀβόλενο. γ) Ὁ μὴ παρεσκευασμένος πρὸς τι, ἀνέτοιμος, ἀπροετοίμαστος Μακεδ. (Χαλκιδ.): Θὰ πάιναι 'ς τὸν παναῖρ', μὰ εἴμ' ἀβόλιφτους. 2) Δύστροπος, ἀπρόσιτος Πελοπν. (Αἰγ.): Ἀνθρώπος ἀβόλεντος. Γυναῖκα ἀβόλεντη.

ἄβολος ἐπίθ. σύνηθ. ἄβολους Θράκ. (Αἰν.) Λέσβ. κ. ἀ. ἄολος Κάπρ. ἄβολος Κάπρ. ἀνάβολος Βιθυν. Κύθν. Σίφν. ἀνάβουλος Προπ. (Κύζ.) ἀνάβολος Θράκ. (Περίστας.) Κεφαλλ. ἀνάβουλος Σάμ. ἀνέβολος Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. βολή. Τὸ σ τοῦ ἄσβολος ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ ἀσβολωμένος, δι' ὃ ἰδ. ἀσβολώνω. Τὸ ἀνάβολος καὶ παρὰ Βλάχ.

Α) Ἐπὶ πραγμάτων 1) Δύσκολος, δύσχρηστος, δύσβατος σύνηθ.: Σπίτι ἄβολο (τὸ ἀκατάλληλον ὡς πρὸς τὴν τεχνικὴν διαρρύθμισιν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας) Ἀνδρ. Σίφν. Σύρ. κ. ἀ.: Ἀνάβολο σπίτι Περίστας. Τόπος ἄβολος Θήρ. Κρήτ. Κύθν. Λακων. Σίφν. κ. ἀ. Ἀβόλος δρόμος Πάρ. Ἀνέβολο μέρος Μάν. Ἀνάβουλος τόπος Κύζ. Ἀολο μέρος Κάπρ. Ἀβόλα καὶ κακόβολα εἶναι ἐδῶ (δηλ. μέρη, ἐπὶ ὁδοῦ δυσβάτου) Κρήτ. (Συνών. κακόβολος). Ἀβόλος τόπος (κακός, ἐπίφοβος, διότι κατοικοῦν ἐν αὐτῷ Νεράιδες) Χίος. Ἡ σημ. αὕτη καὶ παρὰ Βλάχ.

